

З. В. Зарічанська,

здобувачка вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-2302-2042>

ЕВОЛЮЦІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ПІДХОДІВ ЩОДО ВІДНОВЛЕННЯ/ПОНОВЛЕННЯ І ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКІВ У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Державний університет «Київський авіаційний інститут»
проспект Любомира Гузара, 1, 03058, Київ, Україна
E-mail: 8985186@stud.kai.edu.ua

*Метою статті є формування пропозицій щодо вдосконалення господарського процесуального законодавства на основі аналізу чинних норм, які визначають порядок відновлення, поновлення, продовження процесуальних строків під час розгляду справи в господарському суді. **Методи дослідження:** використано порівняльно-правовий метод для співставлення норм кодексів, які регулюють поняття строків у господарському, цивільному та адміністративному судочинстві; застосовано логіко-юридичний метод для роз'яснення норм процесуального законодавства; за допомогою історичного методу проаналізовано становлення досліджуваних дефініцій в процесуальному праві. **Результати:** проаналізовано становлення понять поновлення і продовження строків у господарському процесі; виявлено проблему неможливості продовження строків, що встановлені судом за певних умов, навіть за наявності поважності причин пропуску такого строку.*

***Обговорення:** питання відновлення, поновлення, продовження процесуальних строків розвивалось паралельно в господарському, цивільному та адміністративному процесах і врешті набуло однакових рис у редакціях процесуальних кодексів з 15 грудня 2017 року. Значення строків для вчинення конкретних процесуальних дій важливе з огляду на необхідність дотримання основних принципів судочинства – змагальності та рівності сторін, що є складовою поняття «право на справедливий суд» у розумінні статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Наразі існує необхідність внесення змін до статті 119 Господарського процесуального кодексу України з метою надання учасникам справи та суду належних можливостей для реалізації прав на здійснення процесуальних дій в розумний строк.*

***Ключові слова:** поновлення; продовження; процесуальні строки, встановлені судом; процесуальні строки, встановлені законом.*

Постановка проблеми та її актуальність.

Строки в господарському процесі мають важливе значення, оскільки їх недотримання учасниками справи тягне за собою процесуальні наслідки у вигляді неприйняття судом заяв, клопотань, доказів до розгляду. Задля того, щоб відповідні заяви, клопотання, докази тощо були взяті судом до уваги під час розгляду справи, в разі пропусчення строків на їх подання, законодавець передбачив можливість їх продовження та поновлення, в залежності від того встанов-

лені вони судом чи законом, за наявності поважних причин пропуску таких строків. Водночас норми процесуального законодавства містять інші умови, які мають бути дотримані учасником справи для відновлення процесуального строку, недотримання яких унеможливує таке відновлення, незважаючи на достатню поважність обставин, у зв'язку з якими такий строк пропущено. Такі умови є перешкодою для реалізації сторонами своїх процесуальних прав та виконання їх процесуальних обов'язків. Ця

проблема підлягає обговоренню та подальшому вирішенню шляхом внесення змін до господарського процесуального законодавства задля реалізації права учасників провадження на справедливий розгляд справи.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Питання щодо процесуальних строків різних видів судочинства досліджували О.М. Борщевська, Ю.О. Шекера (в сфері господарського судочинства), Р.Я. Демків, О.В. Андрійчук (у сфері цивільного судочинства), М.О. Сорока (у сфері адміністративного судочинства).

Так О.М. Борщевська у своїй монографії «Строки у господарському судочинстві» розглядала теоретичні та практичні питання реалізації положень про строки в господарському судочинстві, проте такі положення досліджувались в редакції Господарського процесуального кодексу України, яка діяла до 15.12.2017, тобто до викладення цього кодексу в новій редакції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Становлення питання щодо поновлення та продовження процесуальних строків у господарському процесі відбувалось разом із становленням цього ж питання у цивільному та адміністративному судочинстві.

Так, до 15 грудня 2017 року, до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII, яким процесуальні кодекси викладено у новій редакції та уніфіковано більшість їх норм, попередні норми, зокрема, щодо збільшення та відновлення процесуальних строків, були різними.

Відповідно до частини першої статті 53 Господарського процесуального кодексу України у редакції станом на 03.08.2017 «Відновлення та продовження процесуальних строків» за заявою сторони, прокурора чи з своєї ініціативи господарський суд може визнати причину пропуску встановленого законом процесуального строку поважною і відновити пропущений строк, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

Згідно з частиною другою статті 53 Господарського процесуального кодексу України у редакції станом на 03.08.2017 про відновлення пропущеного строку зазначається в рішенні, ухвалі чи постанові господарського суду. Про відмову у відновленні строку виноситься ухвала, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

Відповідно до частини третьої статті 53 Господарського процесуального кодексу України у редакції станом на 03.08.2017 ухвалу про відмову у відновленні пропущеного строку може бути оскаржено.

Згідно з частиною четвертою статті 53 Господарського процесуального кодексу України у редакції станом на 03.08.2017 призначені господарським судом строки можуть бути ним продовжені за заявою сторони, прокурора чи з своєї ініціативи [2].

Із аналізу досліджуваної статті випливає, що в господарському процесуальному праві до 15 грудня 2017 року процесуальні строки поділялись на строки, встановлені законом, які могли бути відновлені в разі їх пропуску з поважних причин за заявою учасника справи чи за ініціативою суду, а також на строки, що призначені господарським судом, які могли бути продовжені теж і за заявою учасника справи і за ініціативою суду.

Борщевська О.М. зазначала, що у судовій практиці відновлення пропущених процесуальних строків розуміється як право, а не обов'язок суду, оскільки частина перша статті 53 ГПК України містить наступне формулювання: «... господарський суд може визнати причину пропуску встановленого законом процесуального строку поважною та відновити пропущений строк». Пропуск процесуального строку в такому випадку слід розуміти як вплив відведеного законом для виконання дій проміжку часу, який зумовлює втрату учасниками судового процесу права вчиняти будь-які процесуальні дії, пов'язані з виконанням своїх процесуальних прав та обов'язків.

Конкретні підстави пропуску процесуального строку можуть бути визнані господарським судом неповажними. У цьому випадку у відновленні процесуального строку буде відмовлено [3, с. 84].

За редакцією Господарського процесуального кодексу України до викладення його в новій редакції, що набрала чинності 15.12.2017, господарський суд володів достатнім рівнем розсуду для вирішення питання відновлення процесуальних строків, встановлених законом, а також питань щодо продовження строків, які призначені господарським судом.

Згідно з частиною першою статті 73 Цивільного процесуального кодексу України у редакції станом на 03.08.2017 «Поновлення та продовження процесуальних строків» суд поновлює або продовжує строк, встановлений відповідно законом або судом, за клопотанням сторони або іншої особи у разі його пропуску з поважних причин.

Відповідно до частини другої статті 73 Цивільного процесуального кодексу України у редакції станом на 03.08.2017 питання про поновлення чи продовження пропущеного строку вирішує суд, у якому належало вчинити процесуальну дію або до якого потрібно було подати документ чи доказ. Про місце і час розгляду цього питання повідомляються особи, які беруть участь у справі. Присутність цих осіб не є обов'язковою.

Згідно з частиною третьою статті 73 Цивільного процесуального кодексу України у редакції станом на 03.08.2017 одночасно з клопотанням про поновлення чи продовження строку належить вчинити ту дію або подати той документ чи доказ, стосовно якого заявлено клопотання.

Відповідно до частини четвертої статті 73 Цивільного процесуального кодексу України у редакції станом на 03.08.2017 з питань, зазначених у цій статті, судом постановляється ухвала [4].

Наведена норма Цивільного процесуального кодексу України передбачала право суду поновити чи продовжити пропущений процесуальний строк, встановлений відповідно законом або судом. В цивільному процесі до внесення змін наявний поділ на строки, встановлені законом і на строки, встановлені судом, перші підлягали поновленню, другі – продовженню, без будь-яких умов, тобто у суду було достатньо суддівського розсуду для вирішення таких питань. Водночас у даному випадку відсутнє право суду

самостійно, без заяви чи клопотання сторони постановляти ухвалу про продовження чи поновлення процесуального строку.

У частині першій статті 102 «Поновлення та продовження процесуальних строків» Кодексу адміністративного судочинства України у редакції станом на 03.08.2017 визначено, що пропущений з поважних причин процесуальний строк, встановлений законом, може бути поновлений, а процесуальний строк, встановлений судом, – продовжений судом за клопотанням особи, яка бере участь у справі.

Відповідно до частини другої статті 102 Кодексу адміністративного судочинства України у редакції станом на 03.08.2017 питання про поновлення чи продовження пропущеного строку суд вирішує в порядку письмового провадження чи в судовому засіданні на розсуд суду. Неприбуття у судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені, не перешкоджає розгляду клопотання.

Згідно з частиною третьою статті 102 Кодексу адміністративного судочинства України у редакції станом на 03.08.2017 ухвала суду про відмову в поновленні чи продовженні пропущеного процесуального строку може бути оскаржена особами, які беруть участь у справі.

У частині четвертій статті 102 Кодексу адміністративного судочинства України у редакції станом на 03.08.2017 зауважено, що правила даної статті не поширюються на строки звернення до адміністративного суду [5].

Норма стосовно продовження та поновлення строків у адміністративному процесі чіткіше, ніж у цивільному процесі розмежувала за контекстом існування двох видів строків – ті, що встановлені законом і ті, що встановлені судом, відповідно перші можливо поновити, а другі – продовжити. Також такі дії залишаються на розсуд суду, якщо він дійде висновку про поважність причин пропуску відповідного строку, проте, як і в цивільному процесі суду не надано право поновлювати та продовжувати процесуальні строки за власною ініціативою. Звертаємо увагу, що в досліджуваній нормі передбачено оскарження в апеляційному порядку ухвали про відмову у задоволенні заяви чи клопотання про поновлення або продовження строку встановле-

ного законом чи відповідно встановленого судом.

Як зазначено вище, 15 грудня 2017 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовт. 2017 року № 2147-VIII, яким уніфіковано процесуальні кодекси.

Так стаття 119 Господарського процесуального кодексу України, стаття 127 Цивільного процесуального кодексу України, стаття 121 Кодексу адміністративного судочинства України викладені практично в однакових редакціях. Нами досліджуватиметься редакція, що міститься в Господарському процесуальному кодексі України.

У частині першій статті 119 Господарського процесуального кодексу України «Поновлення та продовження процесуальних строків» законодавець визначив, що суд за заявою учасника справи поновлює пропущений процесуальний строк, встановлений законом, якщо визнає причини його пропуску поважними, крім випадків, коли цим Кодексом встановлено неможливість такого поновлення.

Відповідно до частини другої статті 119 Господарського процесуального кодексу України встановлений судом процесуальний строк може бути продовжений судом за заявою учасника справи, поданою до закінчення цього строку, чи з ініціативи суду.

Згідно з частиною третьою статті 119 Господарського процесуального кодексу України якщо інше не встановлено законом, заява про поновлення процесуального строку, встановленого законом, розглядається судом, у якому належить вчинити процесуальну дію, стосовно якої пропущено строк, а заява про продовження процесуального строку, встановленого судом, - судом, який встановив строк, без повідомлення учасників справи.

Відповідно до частини четвертої статті 119 Господарського процесуального кодексу України одночасно із поданням заяви про поновлення процесуального строку має бути вчи-

нена процесуальна дія (подані заява, скарга, документи тощо), стосовно якої пропущено строк.

За приписами частини п'ятої статті 119 Господарського процесуального кодексу України пропуск строку, встановленого законом або судом учаснику справи для подання доказів, інших матеріалів чи вчинення певних дій, не звільняє такого учасника від обов'язку вчинити відповідну процесуальну дію.

У частині шостій статті 119 Господарського процесуального кодексу України визначено, що про поновлення або продовження процесуального строку суд постановляє ухвалу.

Відповідно до частини сьомої статті 119 Господарського процесуального кодексу України про відмову у поновленні або продовженні процесуального строку суд постановляє ухвалу, яка не пізніше наступного дня з дня її постановлення надсилається особі, яка звернулася із відповідною заявою.

У частині восьмій статті 119 Господарського процесуального кодексу України законодавцем передбачено, що ухвалу про відмову у поновленні або продовженні процесуального строку може бути оскаржено у порядку, встановленому цим Кодексом [6].

Уніфікувавши питання відновлення/поновлення строків, встановлених законом та продовження строків, встановлених судом законодавець із трьох процесів акумулював їх норми. Так із господарського процесу законодавцем взято норму про можливість поновлення строку, встановленого законом безпосередньо за ініціативою суду, із цивільного та адміністративного процесу взято поняття «поновлення», що стосується строку, встановленого законом, а не «відновлення», як визначалось в господарському процесі. Хоча таке поняття, як «поновлення» в подальших частинах процесуальних кодексів, як і в процесуальних кодексах до викладення їх в нових редакціях, застосовується в іншому значенні – поновлення провадження у справі після його зупинення.

На думку Борщевської О. за правовою природою відновлення процесуальних строків – це право на встановлення первісного строку для вчинення певної процесуальної дії, якщо такий строк пропущений з поважної причини. Саме

поняття «відновлення строку» можна тлумачити як встановлення заново права на процесуальний строк, який був пропущений з поважних причин для вчинення дії в повному обсязі. А «поновлення перебігу строку» можна тлумачити як продовження плину залишку процесуального строку після його зупинення. Тобто, відновити можна тільки право на вчинення дії через пропущений строк, а поновити – тільки перебіг строку, який був зупинений [3, с. 86].

Проте узагальнивши поняття щодо поновлення та продовження строків у відповідних процесах законодавець вніс новизну, а саме у питання можливості продовження строку, який встановлений судом за заявою сторони лише в разі, якщо така заява подана до закінчення строку, що вже встановлений судом.

Скакун О. визначає, що норми процесуального права мають на меті забезпечувати право на захист прав, свобод та інтересів людини і громадянина у поєднанні з правом звертатися за таким захистом до суду, а також закріплювати владні повноваження суду з розгляду юридичних справ; мають процедурний характер (визначають оптимальний порядок здійснення юридичного процесу), тому їх ще називають процедурними [7, с. 290].

Законодавець, визначивши присічний строк для подання заяви про продовження строку, який визначений судом, обмежив право учасника справи продовжити такий строк в разі його пропущення з поважних причин. Вказане не узгоджується із практикою Європейського суду з прав людини.

Дудах Т. зазначає, що Європейський суд з прав людини стосовно принципу справедливого судового розгляду розглядає чи не найбільшу кількість справ. Щодо меж своєї компетенції Суд вказав, що це право не зумовлює підміни функцій національних судових органів. З правом людини на справедливий судовий розгляд кореспондує певний обов'язок держави в особі судових органів провести ефективне дослідження доводів, аргументів і доказів сторін [8, с. 198].

Беручи до уваги принципи рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом та змагальності сторін, інститут доказів і

доказування становить особливо важливий та необхідний елемент справедливого, неупередженого та своєчасного вирішення судом спорів, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності [9].

У судових процесах, де зіштовхнуться протилежні приватні інтереси, рівність сторін, згідно з практикою Суду, передбачає, що кожна зі сторін повинна мати розумну можливість представити свою справу в умовах, коли жодна зі сторін не має явної переваги [8, с. 198-199].

Задля проведення ефективного дослідження доводів, аргументів і доказів сторін вони мають бути в першу чергу прийняті судом, в тому числі, в разі подання їх з пропущенням строку, встановленого судом, з поважних причин, тоді як норма частини другої статті 119 Господарського процесуального кодексу України унеможливує продовження такого строку у випадку неподання відповідної заяви до спливу цього ж строку.

Дудах Т. з покликанням на практику Європейського суду з прав людини висновує, що органічні гарантії справедливості судового процесу передбачають певні обов'язки держави, які роблять можливим ведення справедливого судового розгляду (до них належать: публічність процесу, незалежність і безсторонність суду) [8, с. 200].

До обов'язків держави належить, зокрема, прийняття таких законів, які б, у даному випадку, регулювали питання справедливого розгляду справ у господарському суді з дотриманням високих стандартів, визначених статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод «Право на справедливий суд»: «Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...» [10].

Оскільки в господарському процесі в загальному позовному провадженні саме судом встановлюються строки щодо всіх заяв по суті, окрім позовної заяви, а саме щодо відзиву, відповіді на відзив та стосовно заперечення на відповідь на відзив (ст. 165, 166, 167 Госпо-

дарського процесуального кодексу України) [6], то пропуск учасником справи такого строку навіть за наявності поважних причин унеможливує прийняття заяв по суті до розгляду судом, що може спричинити дисбаланс позицій сторін, недотримання судом принципу рівності усіх учасників судового процесу перед законом і судом.

Дотримання учасниками справи процесуальних строків кореспондується з одним із основних принципів господарського судочинства – розумність строків розгляду справи судом. Об'єктивно право на продовження процесуального строку не може бути безумовним та безмежним. Проте у судовій практиці трапляються випадки пропущення строків, визначених судом, з поважних причин, і у суду має бути достатньо розсуду діяти в таких ситуаціях задля забезпечення права на справедливий суд. Водночас запобіжним варіантом унеможливлення продовження процесуального строку на тривалий термін може бути визначення присічного строку.

З аналізу норм, які регулюють питання проведення підготовчого засідання у господарському процесі, впливає, що, наприклад, заяви по суті мають бути подані саме на стадії підготовчого провадження, що і є за своєю суттю присічним строком, оскільки відповідно до статті 177 Господарського процесуального кодексу України підготовче провадження має бути проведене протягом шістдесяти днів з дня відкриття провадження у справі; у виняткових випадках для належної підготовки справи для розгляду по суті цей строк може бути продовжений не більше ніж на тридцять днів за клопотанням однієї із сторін або з ініціативи суду [6].

Висновки. За результатами аналізу уніфікації господарського, цивільного та адміністративного кодексів та систематизації норм в частині відновлення/поновлення та продовження процесуальних строків чітко прослідковується еволюція досліджуваних понять та її відображення у відповідних статтях кодифікованих актів. Проте введена законодавцем новела щодо категоричного обмеження строку для подання заяви про продовження строку, встановленого судом, може спричинити пору-

шення прав учасників процесу щодо подання заяв по суті, доказів та інших клопотань і заяв. У зв'язку з цим норми щодо продовження та поновлення процесуальних строків потребують вдосконалення.

Література

1. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 03 жовт. 2017 р. № 2147-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19#n6>, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19#n2>.

2. Господарський процесуальний кодекс України від 06 лист. 1991 р. № 1798-XII (в редакції станом на 03.08.2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/ed20170803#Text>.

3. Борщевська О. Строки у господарському судочинстві: монографія. Одеса, 2017. 230 с.

4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 бер. 2004 р. № 1618-IV (в редакції станом на 03.08.2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/ed20170803#n432>.

5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 лип. 2006 р. № 2747-IV (в редакції станом на 03.08.2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/ed20170803#n782>.

6. Господарський процесуальний кодекс України від 06 лист. 1991 р. № 1798-XII (в редакції станом на 09.04.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/ed20250409#Text>.

7. Скакун О. Теорія держави і права: підручник. Київ: Алерта, 2012. 524 с.

8. Дудаш Т. Практика Європейського суду з прав людини: навч.-практ. посіб. Київ: Алерта, 2013. 368 с.

9. Нецька Л., Дячишин М. Актуальні питання доказів та доказування у господарському процесуальному праві. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. Київ: НАУ, 2023. № 2(67). С. 181-188.

10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

References

1. Law of Ukraine "On Amendments to the Commercial Procedural Code of Ukraine, the Civil Procedural Code of Ukraine, the Code of Administrative Procedure of Ukraine and Other Legislative Acts" dated Oct. 3, 2017 No. 2147-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19#n6>, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19#n2>.

2. Commercial Procedure Code of Ukraine dated November 6, 1991 No. 1798-XII (as amended on August 3, 2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/ed20170803#Text>.

3. Borshchevska O. Time limits in commercial proceedings: monograph. Odesa, 2017. 230 p.

4. Civil Procedure Code of Ukraine dated March 18, 2004 No. 1618-IV (as amended on August 3,

2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/ed20170803#n432>.

5. Code of Administrative Procedure of Ukraine dated July 6, 2006 No. 2747-IV (as amended on August 3, 2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/ed20170803#n782>.

6. Commercial Procedure Code of Ukraine dated November 6, 1991 No. 1798-XII (as amended on April 9, 2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/ed20250409#Text>.

7. Skakun O. Theory of State and Law: Textbook. Kyiv: Alerta, 2012. 524 p.

8. Dudash T. Practice of the European Court of Human Rights: teaching and practical manual. Kyiv: Alerta, 2013. 368 p.

9. Netska L., Dyachyshyn M. Current issues of evidence and proof in commercial procedural law. Legal Bulletin. 2023. No. 2 (67). Pp. 181-188.

10. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (with Protocols) (European Convention on Human Rights). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

EVOLUTION AND FORMATION OF THE ISSUE OF CHANGING DEADLINES IN THE COMMERCIAL PROCESS

State University «Kyiv Aviation Institute»
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
E-mail: 8985186@stud.kai.edu.ua

*The purpose of the article is to analyze the norms of procedural legislation, in particular, economic legislation, which determine the procedure for restoring, renewing, and extending procedural deadlines during the consideration of a case in an economic court. **Research methods:** the comparative legal method was used to compare the norms of codes that regulate the concept of time limits in commercial, civil and administrative proceedings, the logical and legal method was applied to clarify the norms of procedural legislation, and the historical method was also used to analyze the formation of the studied definitions in procedural law. **Results:** the formation of the concepts of renewal and extension of terms in the economic process was analyzed; the problem of the impossibility of extending the terms established by the court under certain conditions, even if there are valid reasons for missing such a term, was identified. **Discussion:** the issue of restoration, renewal, and extension of procedural deadlines developed in parallel in commercial, civil, and administrative proceedings and eventually acquired the same features in the versions of procedural codes from December 15, 2017. The significance of the time limits for performing specific procedural actions is important in view of the need to comply with the basic principles of judicial proceedings - adversarial and equality of parties, which is a component of the concept of "right to a fair trial" within the meaning of Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. There is currently a need to amend Article 119 of the Commercial Procedural Code of Ukraine in order to provide the participants in the case and the court with appropriate opportunities to exercise their rights to take procedural actions within a reasonable time.*

***Key words:** renewal; extension; procedural deadlines, established by the court; procedural deadlines, established by law.*

Стаття надійшла до редакції 02.06.2025